

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za državno ureditev

2

Številka: 008-02-34/2019/1
Ljubljana, 4. 12. 2019

Gospod Alojz Kovšca
Predsednik
Državnega sveta Republike Slovenije

Zadeva: Vprašanje Vladi Republike Slovenije glede stališča Republike Slovenije do Resolucije Evropskega parlamenta o avtonomnih orožnih sistemih oziroma njene vsebine

Komisija za državno ureditev je na svoji 32. seji 27. 11. 2019, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) na predlog državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa obravnavala Resolucijo Evropskega parlamenta o avtonomnih orožnih sistemih in problematiko avtonomnih orožnih sistemov ter v skladu s 66. in 98. členom Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) predlaga Državnemu svetu, da na Vlado Republike Slovenije naslovi naslednje

V P R A Š A N J E:

Kakšno je stališče Republike Slovenije do Resolucije Evropskega parlamenta o avtonomnih orožnih sistemih oziroma do njene vsebine in ali se v zvezi s problematiko avtonomnih orožnih sistemov na nivoju vladnih resorjev pripravlja kakšen dokument ali izjava?

Obrazložitev:

Komisija za državno ureditev je na predlog državnega svetnika dr. Matjaža Gamsa na svoji 32. seji obravnavala Resolucijo Evropskega parlamenta o avtonomnih orožnih sistemih (v nadaljevanju: Resolucija EP) in se seznanila s problematiko avtonomnih orožnih sistemov.

Neobvezujoča Resolucija EP je bila sprejeta septembra 2018. Evropski parlament se je s tem pridružil opozorilom, da gre pri razvoju in uporabi avtonomnih orožnih sistemov za veliko tveganje, uporaba avtonomnih orožnih sistemov odpira mnoga vprašanja mednarodnega prava, vključno s humanitarnim pravom in pravom o človekovih pravicah. Evropski parlament je pozval države članice k oblikovanju in sprejetju skupnih stališč do smrtonosnih avtonomnih orožnih sistemov, k njihovi mednarodni prepovedi razvoja, proizvodnje in uporabe teh orožnih sistemov, ki bi

60
LET
STAVBE

lahko delovali brez večjega človeškega nadzora, ter k začetku pogajanj za globalno prepoved avtonomnih orožnih sistemov. Evropski parlament v Resoluciji EP poziva Evropsko unijo, da si mora prizadevati, da postane globalni akter pri pogajanjih za omejitve razvoja in uporabe avtonomnih orožnih sistemov.

V razpravi na Komisiji za državno ureditev je bilo poudarjeno, da je pomembno preprečiti razvoj in proizvodnjo vseh smrtonosnih avtonomnih orožnih sistemov brez človeškega nadzora nad ključnimi funkcijami, kot je izbira cilja in napada nanje. Prav tako je bilo izpostavljeno, da pri avtonomnih orožnih sistemih ne gre za sisteme, ki bi funkcionirali zgolj na teoretični ravni, ampak za visoko zmogljive avtonomne orožne sisteme, ki že delujejo in svetovne velesile v razvoj teh orožij vlagajo veliko denarja. Avtonomni orožni sistemi pa so kljub visoki tehnologiji še vedno nediskriminatorni pri izbiri svojega cilja, pomeni, da ne znajo ločiti kdaj je njihova tarča civilist in kdaj gre za vojaka.

Pri razvoju avtonomnega orožja se uporablja med drugim tudi umetna inteligenca, vsako tehnologijo pa je mogoče izrabiti v slabe namene, tako tudi umetno inteligenco. Človekoljubne organizacije opozarjajo, da kombinacija uporabe umetne inteligence, robotike in informacijsko-komunikacijskih tehnologij lahko predstavlja veliko nevarnost za razvoj samostojnega napadalnega orožja. Glede avtonomnega orožja se pojavljajo trditve, da le-to predstavlja orožje 3. revolucije, naslednje po odkritju smodnika in jedrski oborožitvi.

Na svetovni ravni že poteka nekaj iniciativ glede ukrepanja proti avtonomnemu orožju. Tako je Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OSCE) v začetku julija 2019 pozvala vse svoje članice, torej tudi Slovenijo, da se aktivno vključijo v postopke proti uporabi avtonomnih orožnih sistemov. Leta 2015 je 3000 raziskovalcev s področja robotike in umetne inteligence podpisalo odprto pismo, v katerem so opozorili na nevarnost uporabe novih tehnologij v vojaške namene. Pozivu OZN, da se glede avtonomnih orožij ukrepa na mednarodni ravni se je doslej pridružilo 50 držav, Slovenije še ni med njimi.

Z našim vprašanjem pozivamo državo, da naj se opredi do Resolucije EP, predvsem pa do njene vsebine in predstavi aktivnosti Republike Slovenije glede prepovedi in omejevanja razvoja in uporabe avtonomnih orožnih sistemov. Ali se bo Republika Slovenija pridružila iniciativam v Evropski uniji in svetu, npr. z izjavo, kot je to storilo že nekaj evropskih držav (Nizozemska, Finska) in ali se bo pridružila pozivu OZN? Komisija za državno ureditev meni, da ni nobenega razloga, da o tem vprašanju kot država nimamo izdelanega stališča.

Komisija za državno ureditev bo po prejemu odgovora s strani Vlade Republike Slovenije odgovor preučila in se odločila o nadaljnjih korakih (priprava strokovnega posveta o omenjeni problematiki, predlog za podporo Resoluciji EP s strani Državnega sveta...).

Predsednik komisije
Rajko Fajt, l. r.